

Bryssel den 24 april 2025
(OR. en)

8235/25
ADD 1

JAI 491
SCHENGEN 22
SCH-EVAL 25
FRONT 95
IXIM 79
MIGR 145
ASILE 34
ENFOPOL 121
COMIX 121
CORDROGUE 45
VISA 60
CH
IS
NO
LI

FÖLJENOT

från: Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör

inkom den: 23 april 2025

till: Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd

Komm. dok. nr: COM(2025) 185 final

Ärende: BILAGA
till
Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt regionkommittén - Rapport om Schengenläget 2025 - **Bilaga 1** - Genomförande av Schengensystemet: en övergripande och landsspecifik översikt över Schengenregelverkets utvärderings- och övervakningsverksamhet, inbegripet situationen vid de inre gränserna

För delegationerna bifogas dokument – COM(2025) 185 final.

Bilaga: COM(2025) 185 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 23.4.2025
COM(2025) 185 final

ANNEX 1

BILAGA

till

**Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet,
Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt regionkommittén**

Rapport om Schengenläget 2025

BILAGA 1

Genomförande av Schengensystemet: en övergripande och landsspecifik översikt över Schengenregelverkets utvärderings- och övervakningsverksamhet, inbegripet situationen vid de inre gränserna

Schengen är världens största område med frihet, säkerhet och rättvisa utan inre gränser. Det gynnar mer än 450 miljoner EU-medborgare, men även tredjelandsmedborgare som bor i EU eller besöker EU som turister, studenter eller i sin yrkesroll. Under de senaste fyra årtiondena har Schengen kunnat erbjuda denna frihet och säkerhet tack vare en robust ram som ligger till grund för dess dagliga verksamhet. Schengensystemet fastställer harmoniserade innesregler av hög standard, säkerställer en rigorös och effektiv förvaltning av de yttre gränserna och främjar ett effektivt samarbete i brottsbekämpnings- och invandringsfrågor. Systemet fungerar inte isolerat; det grundar sig på en förvaltningsram som prioriterar ett effektivt genomförande av Schengenreglerna och samordnade insatser.

Mot denna bakgrund spelar **Schengenregelverkets utvärderings- och övervakningsmekanism** en viktig roll för att förbättra förutsättningarna för ett väl fungerande område utan kontroller vid de inre gränserna. Genom denna mekanism för inbördes utvärdering genomför grupper av nationella experter, under kommissionens samordning och med stöd av observatörer från EU:s byråer och organ, utvärderingar av varje Schengenland för att identifiera brister och se till att de snabbt åtgärdas, och förhindrar på så sätt eventuella spridningseffekter som skulle kunna äventyra Schengens integritet och stabilitet. Mekanismen är också det verktyg som används för att bedöma nya länders beredskap att tillämpa alla Schengenregler, med det slutliga målet att avskaffa kontrollen vid de inre gränserna som en del av Schengenanslutningsprocessen.

Under 2024 åstadkom kommissionen och Schengenländerna, med starkt stöd från EU:s byråer och organ, fortsatta framsteg med den **tredje generationen Schengenutvärderingar**. Tillämpningen av den nya förordningen om Schengenutvärderingar har inneburit en betydande förenkling och minskning av den administrativa bördan (de nya Schengenlandsrapporterna resulterade i sex gånger färre rapporter, vilket ledde till färre rekommendationer), med ett mer strategiskt fokus och effektivisering samt ökad öppenhet kring resultaten. Detta stöddes också genom att man stärkte de nationella landssamordnarnas delaktighet. Dessutom utarbetades en omfattande utbildningsstrategi för att skapa en enhetlig utbildningsram för Schengenutvärdering. Kommissionen kommer att fortsätta att konsolidera denna nya strategi med kortare rapporter och färre rekommendationer, samtidigt som den fokuserar på ett mer omfattande genomförande av de viktigaste strukturreformerna.

Schengenutvärderingar genomfördes 2024 i Kroatien, Polen, Ungern, Slovakien och Tjeckien, med särskild tonvikt på situationen vid EU:s östra gränser. Dessa utvärderingar belyste utmaningarna i samband med den nuvarande geopolitiska miljön, inklusive Rysslands hybridhot, som har stora konsekvenser för Schengenområdets inre säkerhet. Utvärderingarna visade överlag att dessa länder deltar effektivt i Schengenregelverket och genomför de

fastställda reglerna. Mot bakgrund av de föränderliga säkerhetsutmaningarna finns det dock ett behov av större beredskap. Trots att säkerställandet av den fulla respekten för de grundläggande rättigheterna vid gränsen är en gemensam utmaning visade Ungerns utvärdering på allvarliga brister i respekten för de grundläggande rättigheterna under gräns- och återvändandeförfarandena. Utvärderingar genomfördes också vid Danmarks, Norges och Sveriges konsulat i samband med deras Schengenutvärderingar för 2022 om viseringspolitik, vilket bidrog till att man till sist kunde slutföra de eftersläpade utvärderingar som hade skjutits upp på grund av covid-19-pandemin. Dessutom gjordes ett oanmänt besök i Mumbai i Indien angående tillämpningen av den gemensamma viseringspolitiken vid Tysklands, Polens och Spaniens konsulat.

Som en del av utvärderingsverksamheten lades även särskild vikt vid **situationen vid de inre gränserna**. Även om inget av de utvärderade Schengenländerna hade återinfört kontroller vid sina inre gränser under utvärderingsbesöken påverkades vissa av länderna (dvs. Kroatien, Polen, Ungern, Slovakien och Tjeckien) av att sådana kontroller hade återinförts i deras grannländer. Schengensamordnaren betonade också denna viktiga fråga under regelbundna bilaterala och multilaterala möten med Schengenländerna. Inom ramen för denna strukturerade dialog hölls 15 möten mellan länder som hade återinfört kontroller vid de inre gränserna och länder som påverkades av sådana kontroller. Dessa diskussioner bekräftade den riktade karaktären hos kontroller vid de inre gränserna och gav möjligheter att ytterligare stärka det gränsöverskridande samarbetet, med beaktande av de förbättrade verktyg som införts genom kodexen om Schengengränserna, som trädde i kraft förra året.

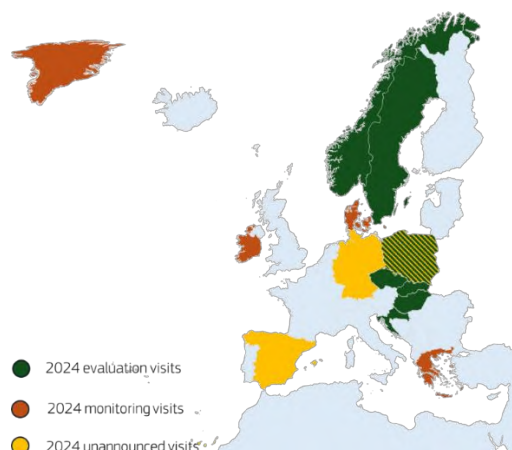
Som en del av den stärkta **övervakningen** inom ramen för Schengenregelverkets utvärderings- och övervakningsmekanism gjordes återbesök och kontrollbesök i Grekland (på grund av de allvarliga brister som konstaterades 2021), Irland (som en del av den pågående förstagångsutvärderingen) och Danmark. Resultaten av all övervakningsverksamhet ingick i **resultattavlan för Schengen 2024**, som presenterades för Schengenländerna under Schengenrådets möte i december.

Under 2024 uppfylldes även en viktig strategisk prioritering, som fastställts av Europeiska rådet, i och med genomförandet av den **tematiska utvärderingen om effektivare återvändanden**. Antagandet av rapporten i december 2024 banade väg för konkreta förbättringar av återvändandesystemen. Där konstaterades brister i återvändandeprocessen som begränsar systemets effektivitet, tillsammans med bästa praxis som genomförts av vissa Schengenländer och som bidrar med lösningar på gemensamma utmaningar. Resultaten av den tematiska utvärderingen har även legat till grund för kommissionens förslag till ny lagstiftning om återvändande, som antogs den 11 mars 2025, och fungerar som en färdplan för åtgärder fram till dess att de nya reglerna träder i kraft.

Senare under detta viktiga år, då vi firar 40-årsjubileet för Schengenavtalet – ett av de främsta resultaten av den europeiska integrationen, fortsätter Schengenregelverkets utvärderings- och övervakningsmekanism att vara central för det praktiska arbetet med att genomföra Schengenregelverket. För att återspegla den nya ramen kommer utvärderingsformuläret att uppdateras och kommissionen kommer att skärpa det strategiska fokuset genom att justera (i

nära samarbete med de nationella landssamordnarna) utvärderingens tillämpningsområde för att prioritera de områden som har störst inverkan. Detta måste i sin tur åtföljas av en starkare politisk tillsyn, eftersom de bestående bristerna i genomförandet av Schengenreglerna fortsätter att undergräva dess korrekta funktion. För att åtgärda dessa brister krävs snabba och konkreta korrigerande åtgärder.

1. Utvärderings- och övervakningsverksamhet 2024

Utvärderingsverksamhet 2024¹

Under det senaste året har experter från både kommissionen och Schengenländerna, med stöd av observatörer från EU:s byråer och organ², genomfört det **årliga programmet för Schengenutvärderingar 2024**. De länder som utvärderades var Kroatien, Polen, Ungern, Slovakien och Tjeckien. Efter dessa utvärderingar antog kommissionen **Schengenlandsrapporter** för Kroatien³ och Polen⁴ samt en utvärderingsrapport om de allvarliga brister som konstaterats i Ungern. Utvärderingarna av Danmark, Norge och Sverige (som hade skjutits upp på grund av restriktionerna i samband med covid-19-pandemin) slutfördes också.

Med tanke på den regionala dynamik som påverkar dessa länder, särskilt de som utsätts för Rysslands hybridhot och Belarus användning av migration som vapen samt ett högt migrationstryck och gränsöverskridande brottslighet, uppmärksammades särskilt följande prioriteringar:

- En stabil nationell förvaltning av Schengensamarbetet som en förutsättning för att Schengenländerna effektivt ska kunna delta i och fullt ut genomföra Schengensystemet, genom effektiv politisk och administrativ kapacitet.
- Stärkt gränsförvaltningskapacitet för att effektivt kontrollera de yttre gränserna, både under normala omständigheter och vid kriser, inbegripet en robust beredskapsplanering

¹ För en översikt över utvärderingsverksamheten 2024, se [Schengenregelverkets utvärderings- och övervakningsmekanism – Europeiska kommissionen](#).

² Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Frontex), Europeiska datatillsynsmannen, Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) och Europeiska unionens byrå för den operativa förvaltningen av stora it-system inom området frihet, säkerhet och rättvisa.

³ *Schengen Evaluation of Croatia – Executive summary and recommendations*, finns på [Schengenutvärdering av Kroatien](#).

⁴ *Schengen Evaluation of Poland – Executive summary and recommendations*, finns på [Schengenutvärdering av Polen](#).

tillsammans med full respekt för de grundläggande rättigheterna inom ramen för den europeiska integrerade gränsförvaltningen.

- Ändamålsenliga säkerhetsinitiativ tillsammans med angränsande Schengenländer, genom att anta ett omfattande tillvägagångssätt som inbegriper hela rutten med betoning på ett proaktivt polissamarbete och ett sömlöst informationsutbyte.
- Strikta kontroller av inresevillkoren för tredjeländer som en del av viseringsförfarandena samt genomförandet av effektiva förfaranden för att se till att människor som inte har rätt att stanna i Schengenområdet återvänd.
- Utnyttjande av stora it-system för att stödja varje steg i Schengenprocessen och säkerställa att deras förbättrade funktioner ger påtagliga resultat när det gäller att stärka säkerheten, förvalta de yttre gränserna och underlätta informationsutbyte, med respekt för dataskyddskraven.

Viktiga slutsatser från 2024 års landsutvärderingar

I 2024 års landsutvärderingar framhölls överlag Schengenregelverkets växande betydelse när det gäller att ta itu med de centrala utmaningar som Schengenländerna och EU står inför, däribland ett ökat tryck vid de yttre gränserna, hanteringen av den inre säkerheten mot bakgrund av föränderliga hot och effektiviseringen av processer över hela linjen. Detta var särskilt tydligt i de utvärderade länderna, särskilt länderna längs EU:s östra gräns, som har liknande regional dynamik.

Vissa av de utvärderade länderna har gjort betydande framsteg i genomförandet av Schengenreglerna, till exempel i fråga om förbättrad landgränsövervakning och ett mer aktivt polissamarbete, medan andra har fortsatt svårt att fullt ut uppfylla Schengens höga standarder. Sårbarheter uppstår ofta på grund av otillräckliga specialiserade resurser, en diskrepans mellan strategiska och operativa prioriteringar samt en otillräcklig användning av befintliga tekniska och rättsliga verktyg för att identifiera och hantera de snabbt föränderliga gränsöverskridande säkerhetshoten.

I 2024 års utvärderingar betonas återigen det brådskande behovet av att på politisk, strategisk och operativ nivå prioritera Schengens politik, processer och verktyg för att säkerställa ett effektivt genomförande på fältet och därigenom bidra till ett väl fungerande Schengenområde.

I februari 2024 gjorde kommissionen ett **oanmält besök** vid de tyska, polska och spanska konsulaten i Mumbai i Indien för att bedöma den gemensamma viseringspolitiken. Målet var att bedöma potentiella sårbarheter vid detta viktiga nav inför inresa till Schengen, som är en av de platser där det utfärdas flest viseringar för kortare vistelse och där man upplever en ständigt växande efterfrågan. Utvärderingen gjorde det möjligt att bedöma några av de klagomål som kommissionen regelbundet får in om alltför långa väntetider för tidsbokning, vilket bland annat

kan leda till visashopping. I detta sammanhang bedömde utvärderingsgruppen både samarbetet med externa tjänsteleverantörer och landsspecifika frågor (vilka t.ex. i Tysklands fall rörde centraliseringen av verksamheten i Mumbai). Under den oanmälda utvärderingen drogs slutsatsen att det inte fanns några allvarliga brister i de tre Schengenländernas tillämpning av viseringskraven på sina respektive konsulat och att besluten om viseringsansökningar i allmänhet var välgrundade. Bland de återkommande frågor som fortfarande kräver uppmärksamhet och förbättringar ingår samarbetet med externa tjänsteleverantörer och användningen av it-system till stöd för viseringsförfaranden.

Övervakningsverksamhet 2024

Kontinuerlig övervakning står i centrum för förvaltningsinsatserna för att identifiera utmaningar och vidta åtgärder med verkliga, mätbara resultat. Framgången med Schengenregelverkets utvärderings- och övervakningsmekanism – och i förlängningen hela Schengens stabilitet – är därför beroende av ett effektivt genomförande av de rekommenderade korrigerande åtgärderna. Åtgärderna är anpassade till den specifika situationen i varje Schengenland och utformade för att både förbättra tillämpningen av Schengenreglerna och se till att varje medlemsstat bidrar positivt till den kollektiva friheten och säkerheten.

I sina ansträngningar att stärka Schengenuvärderingarnas övervakningsdimension har kommissionen intensifierat granskningen av **uppföljningsrapporterna** från Schengenländerna för att snabbt identifiera eventuella luckor och förseningar i genomförandet. Resultattavlan för Schengen har gjort Schengenländernas rapportering mer konsekvent och regelbunden, men uppföljningsrapporterna behöver fortfarande lämnas in i tid. Under 2024 var sju Schengenländer sena med att lämna in sina uppföljningsrapporter. Satsningar måste också göras för att förbättra rapporteringens kvalitet så att det kan säkerställas att den information som lämnas är relevant. Detta kommer att göra det möjligt för kommissionen att fullgöra sin övervakningsfunktion på ett effektivt sätt och säkerställa ett meningsfullt utbyte som leder till konkreta lösningar, samtidigt som både framsteg och återstående brister identifieras.

Som en del av den utökade övervakningen gjorde kommissionen riktade övervakningsbesök, däribland ett återbesök för att bedöma allvarliga brister som hade konstaterats tidigare och tre kontrollbesök för att utvärdera framstegen med genomförandet av handlingsplaner.

Återbesök 2024

- **Grekland** (november 2024). Med tanke på de allvarliga brister som konstaterades 2021 vad gäller förfaranden och skyddsåtgärder vid återvändande av tredjelandsmedborgare utan laglig rätt att stanna kvar var syftet med besöket att bedöma genomförandet av korrigerande åtgärder. Eftersom Grekland bara hade åstadkommit begränsade framsteg konstaterade utvärderingsgruppen att de allvarliga bristerna kvarstår.

Kontrollbesök 2024

- **Grekland** – förvaltning av de yttre gränserna (september 2024). Skälet till detta besök var de begränsade framsteg som Grekland rapporterade efter utvärderingen 2021. Besöket visade på små förbättringar på strategisk nivå och vid landgränserna, och det krävs omedelbara korrigerande åtgärder.
- **Danmark** – förvaltning av de yttre gränserna (december 2024). Målet var att utvärdera den utveckling som rapporterats av de danska myndigheterna i fråga om stärkandet av den övergripande styrningen och samordningen av gränsförvaltningen. Vid besöket bekräftades att betydande förbättringar hade gjorts. Det krävs dock ytterligare insatser för att påskynda ett fullständigt genomförande av den förstärkta gränsförvaltningsstrukturen, med stöd av en övergripande personalstrategi med tillräcklig personalstyrka och lämplig utbildning.
- **Irland** – inre säkerhet som en uppföljning av den pågående förstagångsutvärderingen (november 2024). Vid besöket bekräftades att betydande framsteg hade gjorts för att öka EU:s inre säkerhet genom genomförandet av Schengens informationssystem, inklusive de nya funktionerna. Dock hade bara begränsade förbättringar gjorts av polissamarbetet. Det krävs ytterligare satsningar för att påskynda arbetet med förstagångsutvärderingen, som skulle gynnas av en starkare förvaltning av Schengensamarbetet för att säkerställa ett snabbt genomförande av korrigerande åtgärder.

För närvarande förekommer allvarliga brister i genomförandet av Schengenreglerna i tre Schengenländer⁵. Schengensamordnaren följer noga upp situationen med de berörda nationella myndigheterna, och kommissionen övervakar aktivt situationen.

Efter de senaste bedömningarna av medlemsstaternas uppföljningsrapporter **avslutar kommissionen härmed Liechtensteins handlingsplaner**⁶ på områdena Schengens informationssystem⁷ och polissamarbete⁸ samt Sloveniens handlingsplan⁹ avseende efterlevnaden av dataskyddskraven vid genomförandet av Schengenregelverket, i enlighet med artikel 21.3 i förordningen om Schengenutvärdering. Med tanke på resultaten av de utvärderingar som genomfördes 2024 har kommissionen **tekniskt avslutat** de av Polens handlingsplaner som ännu inte hade avslutats vid tidpunkten för utvärderingen¹⁰.

2. Resultattavlan för Schengen 2024

Under Schengenrådets möte i december 2024 försåg kommissionen Schengenrådets ministrar med resultattavlan för Schengen 2024. Resultattavlan åtföljdes av skraddarsydda strategiska prioriteringar som belyste de framsteg som gjorts, samtidigt som större insatser efterlystes på viktiga områden.

⁵ Grekland, Frankrike och Ungern.

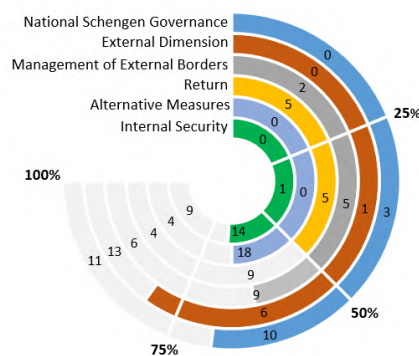
⁶ De handlingsplaner som ännu inte hade avslutats före 2024 års periodiska utvärderingar av Tjeckien, Ungern och Slovakien kommer att avslutas genom de Schengenlandsrapporter som ska antas 2025.

⁷ Avslutades den 16 oktober 2024.

⁸ Avslutades den 1 november 2024.

⁹ Avslutades den 8 november 2024.

¹⁰ C(2024) 8110 final av den 17 december 2024.

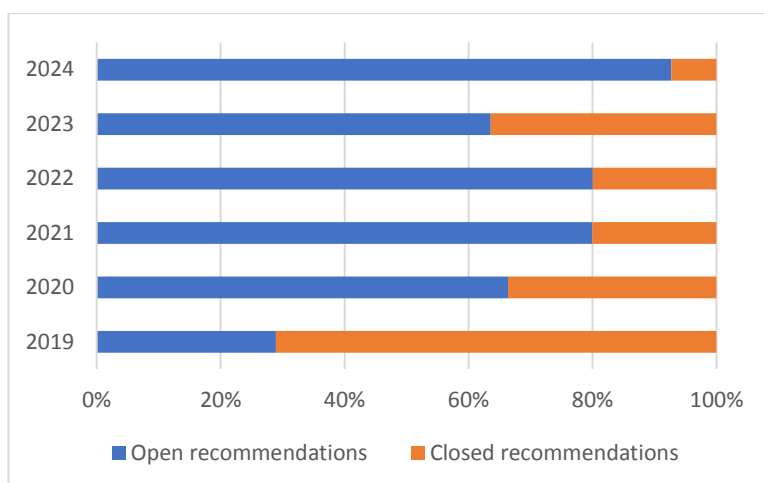

Resultattavlan för Schengen 2024 (aggregering): det övergripande läget för genomförandet efter särskild dimension

En analys av den utvärderings- och övervakningsverksamhet som genomfördes 2024 visade på en positiv utveckling på flera viktiga områden, och några av Schengenländerna stod för snabba framsteg i genomförandet av sina respektive handlingsplaner. När det gäller till exempel viseringspolitiken inom Schengen rapporterade flera länder övergripande förbättringar i fråga om åtgärdandet av brister i de externa tjänsteleverantörernas praxis. Särskilt Norge och Sverige har, trots att de utvärderades på viseringsområdet 2024, gjort betydande framsteg och är nära att slutföra sina handlingsplaner. På samma sätt har Cypern gjort betydande ansträngningar för att vidta de korrigerande åtgärder som krävs, med märkbara förbättringar av återvändandeprocessen och Schengens informationssystem. Utvärderingarna av Polen och Ungern ledde visserligen till nya rekommendationer, men de visade också på stora framsteg i genomförandet av korrigerande åtgärder från den tidigare utvärderingscykeln.

Resultattavlan för Schengen 2024 bekräftade emellertid även en ihållande trend som noterats under de senaste åren, nämligen den **ojämna takten i genomförandet** av rekommendationer på nationell nivå efter en Schengenutvärdering. Trots att resultattavlan för Schengen ger en ögonblicksbild av genomförandestatusen vid en viss tidpunkt¹¹ visar de Schengenländer som utvärderas samma år och därför förväntas befina sig i liknande genomförandestadier fortfarande väsentligt olika utvecklingstakt. Till exempel har två av de Schengenländer som utvärderas 2025 nästan helt genomfört alla rekommendationer, men detsamma gäller inte för det tredje landet.

¹¹ I linje med metoden för resultattavlan för Schengen 2024 innehåller resultattavlan inga poäng för Tjeckien, Ungern, Polen och Slovakien, eftersom landsrapporterna med respektive rekommendationer efter de periodiska utvärderingarna 2024 ännu inte hade antagits. Bulgarien och Rumänien ingick inte heller, eftersom deras första periodiska utvärdering kommer att ske först under andra halvåret 2025. De Schengenländer som nyligen utvärderades 2023 och i början av 2024 (dvs. Estland, Finland, Kroatien, Lettland och Litauen) har ännu inte haft möjlighet att lämna in vare sig sina handlingsplaner, som omfattar de planerade korrigerande åtgärder som ska vidtas, eller sina första uppföljningsrapporter, eftersom tidsfristerna ännu inte har löpt ut.

Läget i genomförandet av rekommendationerna från Schengenutvärderingar per april 2025

Vidare **kvarstår** ett stort antal **långvariga brister** i flera Schengenländer flera år efter utvärderingarna, och många av dessa rör centrala aspekter av Schengenregelverket. Detta undergräver effektiviteten i Schengenregelverkets utvärderings- och övervakningsmekanism när det gäller att fullt ut stödja Schengenområdets funktion, säkerhet och integritet. Detta i sin tur skapar kritiska sårbarheter som, om de inte åtgärdas snabbt, skulle kunna ha en betydande negativ inverkan på Schengens övergripande funktion.

En övergripande del som kräver **omedelbara korrigerande åtgärder** avser genomförandet av de stora it-system som ligger till grund för Schengenregelverket – en sårbarhet med långtgående säkerhetsksekvenser för gränsförvaltning, migration och brottsbekämpning. Detta konstaterades vara en stor brist i minst hälften av de utvärderade länderna. Trots de förbättrade funktionerna i Schengens informationssystem – som är avsedda att öka säkerheten och effektivisera förfarandena – har deras fulla potential ännu inte utnyttjats, eftersom Schengenländerna inte använder systemet enligt dess erforderade standarder och kapacitet. Fem av länderna har till exempel fortfarande inte fört in några registreringar om sårbara personer, såsom barn som riskerar att kidnappas, medan ett land står för 75 % av alla sådana registreringar. Endast 16 länder har fört in registreringar för undersökningskontroller, vilket lämnar kritiska luckor i systemet, eftersom sådana kontroller gör det möjligt att inhämta information om personer eller relaterade föremål i syfte att lagföra brott och förebygga hot mot den allmänna eller nationella säkerheten. Dessa luckor påverkar säkerheten i hela Schengen.

Samtidigt för Schengenländerna inte in nödvändiga uppgifter i systemet på ett tillfredsställande sätt, inte ens när sådana uppgifter finns lätt tillgängliga på nationell nivå. I början av 2025 fanns omkring 1,7 miljoner registreringar om enskilda personer, varav endast omkring 900 000 (52 %) innehöll fotografier och endast omkring 600 000 (35 %) innehöll fingeravtryck. Dessa allvarliga brister hindrar avsevärt ländernas förmåga att identifiera enskilda personer, särskilt de som utgör säkerhetshot. Medlemsstaterna behöver dessutom ibland förbättra ett antal dataskyddskrav i de stora it-systemen och skärpa övervakningen av dessa krav. Att ta itu med dessa brister är inte bara en teknisk nödvändighet, utan ett grundläggande krav för att skydda Schengenområdets integritet och säkerhet.

Kommissionen uppmanar alla Schengenländer att effektivt följa upp resultaten av resultattavlorna för Schengen 2024 och att, när så är lämpligt, aktivt samarbeta med Schengensamordnaren. Om rekommendationerna har **ekonomiska konsekvenser** för Schengenländerna uppmanar kommissionen dessa länder att prioritera genomförandet av rekommendationerna inom de nationella programmen för EU-medel¹². Trots att betydande ekonomiska resurser finns tillgängliga riktas EU-finansieringen ofta inte in på de områden där den behövs som mest. Det krävs starkare kopplingar mellan rekommendationerna från Schengenutvärderingarna, sårbarhetsbedömningar och finansieringen inom den nya fleråriga budgetramen.

3. Tematiska Schengenutvärderingar för 2024

De tematiska Schengenutvärderingarna är ett unikt tillfälle att bedöma läget för genomförandet av Schengenreglerna i alla Schengenländer vid en viss tidpunkt och att jämföra praxis bland dem som står inför liknande utmaningar.

Tematisk utvärdering om effektivare återvändanden

Under det senaste året har Europeiska rådet efterlyst beslutsamma åtgärder på alla nivåer för att underlätta, **öka och påskynda återvändandena** från EU med hjälp av EU:s alla tillämpliga politiska åtgärder, instrument och verktyg. Ett effektivare genomförande av den nuvarande lagstiftningen om återvändande, tillsammans med ytterligare arbete med en gemensam strategi för återvändande, stöder även ett snabbare och effektivare genomförande av migrations- och asylopakten.

Som svar på denna uppmaning till åtgärder genomfördes och slutfördes den **tematiska Schengenutvärderingen om effektivare återvändanden** 2024. Rapporten antogs i december 2024 och innehåller en övergripande analys av de nuvarande instrument som kan bidra till detta mål, däribland förordningen om den europeiska gräns- och kustbevakningen, återvändandedirektivet, kodexen om Schengengränserna och Schengens informationssystem.

Utvärderingsgruppen bestod av 15 experter från Schengenländerna, två experter från kommissionen, en observatör från Frontex och en observatör från byrån för grundläggande rättigheter. Gruppen arbetade under hela 2024 med en grundlig analys och gjorde besök i Italien, Norge och Nederländerna för att utvärdera metoder som på grund av sin särskilda karaktär inte kunde bedömas effektivt på distans.

Utvärderingen belyste komplexiteten hos återvändandeförfarandena, som gäller för många olika tredjelandsmedborgare, bland annat

- personer som reser in i Schengenområdet lagligen men som har överskridit den tillåtna

¹² Fonden för integrerad gränsförvaltning – instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik, Asyl-, migrations- och integrationsfonden samt Fonden för inre säkerhet.

eller lagliga vistelsetiden (t.ex. medborgare från viseringsfria länder),

- personer som reser in på olaglig väg och grips vid de yttre gränserna, och
- personer som grips på ett Schengenlands territorium på grund av olaglig vistelse efter att ha rest in på antingen laglig eller olaglig väg.

Effektiva återvändandeåtgärder är därför bland de mest hållbara verktygen för att skydda området med frihet, säkerhet och rättvisa utan inre gränser.

Med tanke på de många berörda parter, processer och mekanismer som är involverade framhölls i den tematiska Schengenutvärderingsrapporten återvändande som en viktig del av den europeiska integrerade gränsförvaltningen. För att uppnå detta krävs ett effektivt samarbete mellan olika organ på nationell och europeisk nivå, tillsammans med en tillräcklig beredskapsnivå och bättre informationsutbyte. Detta är nödvändigt både för ett effektivt och välgrundat beslutsfattande och för verkställigheten av beslut om återvändande. Allt detta kan underlättas genom Schengens informationssystem. I rapporten identifieras gemensamma utmaningar i samband med viktiga faser av återvändandeprocessen, inklusive dess inledande, identifiering av tredjelandsmedborgare, frivilligt och påtvingat återvändande samt de samarbetsstrukturer och samarbetsmekanismer som stöder dessa processer.

På grundval av utvärderingsrapporten antog rådet rekommendationer för att möta de gemensamma utmaningar som identifierats¹³. I utvärderingsrapporten fastställdes också bästa praxis från vissa Schengenländer vilken kan bidra till genomförandet av korrigerande åtgärder.

Resultaten av den tematiska utvärderingen låg till grund för förslaget om en ny gemensam strategi för återvändande, som kommissionen lade fram i mars 2025¹⁴. De utgör en färdplan för att förbättra de nationella återvändandesystemen fram till dess att den nya rättsliga ramen har införts fullt ut.

Uppföljning av den tematiska utvärderingen om europeisk integrerad gränsförvaltning

Integrerad gränsförvaltning är ett viktigt mål för EU, som fastställs i artikel 77.2 d i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Syftet är att underlätta gränspassage och säkerställa en enhetlig, hög nivå av gränskontroll vid EU:s yttre gränser för att därigenom bidra till EU:s inre säkerhet och effektiva migrationshantering, samtidigt som de grundläggande rättigheterna respekteras. Den integrerade gränsförvaltningen bygger på en fyrdelad modell för tillträdeskontroll och omfattar åtgärder i tredjeländer, till exempel inom ramen för den gemensamma viseringspolitiken, åtgärder i samarbete med angränsande tredjeländer,

¹³ Rådets genomförandebeslut av den 6 mars 2025 om fastställande av rekommendationer avseende konstaterad förbättringspotential till följd av 2024 års tematiska Schengenutvärdering ”Att överbrygga nationella klyftor: med sikte på ett effektivt EU-system för återvändande genom gemensamma lösningar och innovativa metoder”.

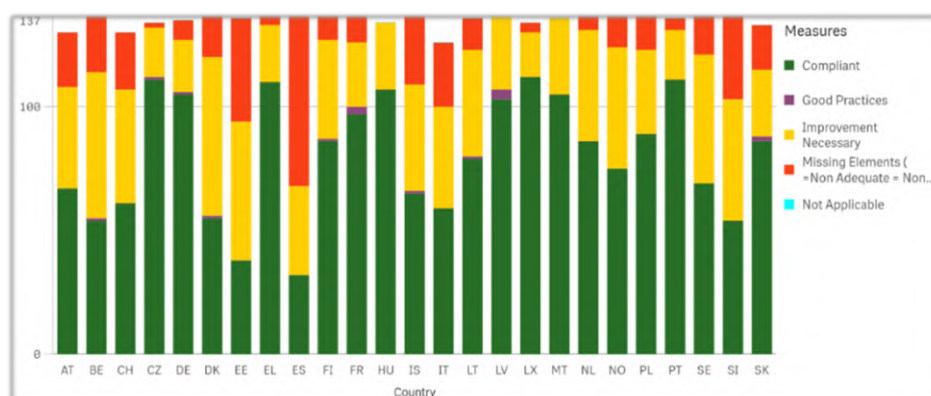
¹⁴ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av ett gemensamt system för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i unionen och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG, rådets direktiv 2001/40/EG och rådets beslut 2004/191/EG. COM(2025) 101 final.

gränskontrollåtgärder vid de yttre gränserna, riskanalys och åtgärder med avseende på Schengenområdet och återvändande.

En tematisk utvärdering av Schengenländernas nationella strategier för integrerad gränsförvaltning utfördes 2019–2020. Efter den tematiska utvärderingen antog rådet ett beslut om fastställande av en rekommendation om åtgärder för att avhjälpa de brister som konstaterats vid 2019–2020 års tematiska utvärdering av medlemsstaternas nationella strategier för integrerad gränsförvaltning¹⁵. I rekommendationen fastställdes de viktigaste aspekter som länderna bör beakta när de ser över sina nationella strategier.

Under andra halvåret 2024 undersökte kommissionen och experter från Schengenländerna¹⁶, tillsammans med en observatör från Frontex, vilka framsteg som gjorts hittills. De undersökte i vilken utsträckning de reviderade nationella strategierna hade anpassats till EU:s politiska prioriteringar, med fokus på styrningsmekanismer, resursplanering och strategiska mål. Med hjälp av 140 indikatorer bedömdes i vilken utsträckning rekommendationerna från den tidigare utvärderingen hade genomförts, och man identifierade områden som fortfarande kräver mer uppmärksamhet.

Denna omfattande analys är ett viktigt verktyg för att förbättra samstämmigheten och den operativa effektiviteten i förvaltningen av Schengensamarbetet och stärka genomförandet av europeisk integrerad gränsförvaltning på både EU-nivå och nationell nivå.

Resultat av bedömningen

Resultaten visar på anmärkningsvärda förbättringar, ett tecken på att länderna är djupt engagerade i att göra framsteg i linje med den europeiska fleråriga strategiska policycykeln. Bland viktiga förbättringar sedan utvärderingen 2019–2020 ingår starkare styrningsmekanismer på både nationell nivå och EU-nivå, en mer sammanhängande riskbaserad strategi för gränskontroll och bättre strategisk planering för finansiella resurser. Framför allt har återvändande blivit en central del av de nationella strategierna och stärker den integrerade strategin genom att även integrera migrationshanteringen, även om det fortfarande

¹⁵ Rådets dokument 6755/21 av den 8 mars 2021.

¹⁶ Belgien, Tyskland, Grekland, Frankrike, Ungern, Italien, Nederländerna, Portugal och Rumänien, ledda av Norge.

behövs ytterligare harmonisering. Ett annat stort steg framåt är den ökade inriktningen på inre säkerhet, som nu är en central pelare för integrerad gränsförvaltning i Schengenländerna.

Det finns dock fortfarande luckor. De nationella strategierna är ofta inte anpassade till kapacitetsplaneringen, särskilt när det gäller personalresurser, utbildning och investeringar i infrastruktur och utrustning. Dessutom är samarbetet mellan olika organ fortsatt fragmenterat, vilket begränsar styrningsstrukturernas effektivitet. Dessa bestående brister, som konstaterades redan under den föregående utvärderingen, belyser behovet av ytterligare integrering och strategisk samordning för att säkerställa ett verkligt enhetligt och resiliellt europeiskt system för integrerad gränsförvaltning.

Uppföljning av den tematiska utvärderingen om narkotikahandel i Schengenområdet

Med tanke på den betydande ökningen av narkotikahandeln i EU, vilket framgår av de rekordstora kokainbeslagen¹⁷, genomfördes en tematisk utvärdering mellan februari och november 2023 för att identifiera bästa praxis avseende ländernas nationella förmåga att bekämpa narkotikahandeln i EU. I mars 2024 antog rådet därför ett genomförandebeslut¹⁸ om fastställande av en rekommendation om genomförandet av bästa praxis som konstaterades vid 2023 års tematiska Schengenutvärdering.

Med tanke på att det främsta syftet med denna tematiska Schengenutvärdering var att identifiera bästa praxis uppmuntrade Schengenländerna att bedöma om det var möjligt att genomföra denna praxis inom de nationella ramarna och om det i så fall fanns ett mervärde av detta, i förekommande fall i samråd med de länder som redan hade genomfört dem.

Av de 27 medlemsstater och associerade länder som utvärderades lämnade alla länder utom ett in handlingsplaner till kommissionen och rådet. Kommissionen mottog handlingsplaner från Belgien, Danmark, Estland, Finland, Grekland, Island, Italien, Kroatien, Lettland, Liechtenstein, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Norge, Polen, Portugal, Schweiz, Slovakien, Slovenien, Spanien, Sverige, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike.

År 2024 såg kommissionen över¹⁹ de inlämnade handlingsplanerna för att kontrollera genomförandet av rådets rekommendation om att länderna ska analysera och överväga genomförandet av den bästa praxis som konstaterades vid den tematiska utvärderingen inom sina respektive nationella system.

På grundval av de inlämnade handlingsplanerna är de medlemsstater som avser att genomföra, eller som redan har genomfört, högst antal bästa metoder Belgien, Danmark, Estland, Grekland, Kroatien, Malta, Nederländerna, Tjeckien och Österrike. Dessutom visar bästa praxis för

¹⁷ Den fjärde heltäckande översikten över olagliga narkotikamarknader i Europeiska unionen, som genomfördes av Europol och Europeiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruk (som i juli 2024 bytte namn till Europeiska unionens narkotikamyndighet).

¹⁸ Rådets genomförandebeslut av den 5 mars 2024 om fastställande av en rekommendation om genomförandet av bästa praxis som konstaterades vid 2023 års tematiska Schengenutvärdering av medlemsstaternas kapacitet på områdena polissamarbete, skydd av de yttre gränserna och förvaltning av it-system för att bekämpa narkotikahandeln till unionen.

¹⁹ I enlighet med artikel 21.2 första stycket i förordning (EU) 2022/922.

kartläggning av olagliga narkotikaflöden på den högsta totala genomförandegraden, vilket återspeglar ett starkt kollektivt åtagande och betydande framsteg när det gäller att identifiera olagliga narkotikaflöden till Schengenområdet. Bästa praxis för att skapa hinder och öka logistiknavens resiliens visar däremot på en anmärkningsvärt låg övergripande genomförandegrad, med tonvikt på de stora utmaningar som kan uppstå till följd av resursbegränsningar, operativa svårigheter eller olika nationella prioriteringar. Bristen på betydande framsteg på detta område är särskilt bekymmersam med tanke på den strategiska betydelsen av logistiknaven, som utgör kritiska sårbarhetspunkter i kampen mot narkotikahandeln. För att ta itu med dessa utmaningar krävs större samordning, riktad finansiering och mer tekniskt stöd till de länder som upplever svårigheter på detta område.

På grundval av informationen i handlingsplanerna **betraktar kommissionen alla inlämnade handlingsplaner som avslutade**, med ett undantag. Genomförandet av bästa praxis kommer att fortsätta att övervakas genom de periodiska Schengenutvärderingarna, i enlighet med det fleråriga utvärderingsprogrammet och rådets genomförandebeslut.

4. Situationen vid de inre gränserna

Den 1 januari 2025 avskaffades kontrollen vid de inre landgränserna med Rumänien och Bulgarien, vilket innebär att endast en EU-medlemsstat – Cypern – väntar på att kontrollerna vid de inre gränserna ska avskaffas.

Den 10 juli 2024 trädde den reviderade kodexen om Schengengränserna²⁰ i kraft. Genom kodexen fastställs en ny ram för återinförande av kontroll vid de inre gränserna, med reviderade tidsfrister och skärpta krav på övervakning och rapportering. På grundval av dessa nya regler har kommissionen antagit genomförandebeslut om inrättande av en mall för länders meddelande om återinförande eller förlängning av kontroller vid de inre gränserna, tillsammans med en enhetlig mall för rapportering om återinförande eller förlängning av kontroller vid de inre gränserna²¹.

Sedan den ändrade kodexen om Schengengränserna trädde i kraft **har tio Schengenländer återinfört gränskontroll vid sina inre gränser**²². Sex medlemsstater (dvs. Danmark, Frankrike, Norge, Sverige, Tyskland och Österrike) hade redan infört gränskontroller under längre perioder innan den ändrade kodexen om Schengengränserna trädde i kraft. Tyskland har därefter utvidgat den geografiska räckvidden för dessa kontroller till att omfatta alla sina inre gränser. Nederländerna meddelade att landet hade återinfört gränskontroll för första gången vid alla sina land- och luftgränser. Bulgarien återinförde tillfälligt kontroller vid sina

²⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 av den 9 mars 2016 om en unionskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna).

²¹ Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2025/315 av den 14 februari 2025 om fastställande av en mall för meddelandet om tillfälligt återinförande eller förlängning av gränskontroll vid de inre gränserna, C/2025/902 och kommissionens genomförandebeslut (EU) 2025/308 av den 14 februari 2025 om fastställande av en enhetlig mall för rapporten om återinförande eller förlängning av gränskontroll vid de inre gränserna i enlighet med artikel 33 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399, C/2025/905.

²² För en översikt, se [Temporary Reintroduction of Border Control – Europeiska kommissionen](#).

landgränser som en förebyggande åtgärd efter avskaffandet av kontrollerna vid de inre gränserna.

Kommissionen tillämpar de nya tidsfristerna och rapporteringsskyldigheterna på alla återinföranden och förlängningar som har meddelats sedan den ändrade kodexen trädde i kraft.

Som en del av den pågående dialogen om kontrollen vid de inre gränserna har kommissionen varit i nära kontakt med de länder som har återinfört kontroller vid de inre gränserna samt med de länder som påverkas av att sådana åtgärder har återinförts. Dessa diskussioner har främjat ett informationsutbyte med det berörda landet och mellan kommissionen och Schengenländerna. Kommissionen har betonat att länderna är skyldiga att anta riskreducerande åtgärder för att så långt som möjligt begränsa en gränskontrolls inverkan på gränsöverskridande resor, godstransporter²³ och gränsregionernas funktion. Diskussionerna har också inriktats på de fortsatta framstegen med uppföljningen av kommissionens rekommendationer från november 2023 om alternativa åtgärder för att motverka allvarliga hot mot den allmänna ordningen och den nationella säkerheten²⁴.

Inom ramen för de Schengenutvärderingar som utfördes 2024 gjordes samtidigt besök vid centrum för polis- och tullsamarbete och polisstationer i de inre gränsregionerna. Syftet med dessa besök var att kontrollera om strukturerna och förfarandena säkerställer ett snabbt informationsutbyte och effektiva gemensamma insatser för att ta itu med gränsöverskridande brottslighet, irreguljär migration och hot mot den allmänna säkerheten. Det övergripande syftet med dessa bedömningar var att a) säkerställa ett effektivt informationsutbyte och operativt samarbete mellan brottsbekämpande myndigheter och därigenom förbättra den inre säkerheten, och b) identifiera områden där det krävs förbättring eller korrigerande åtgärder. Av denna övervakning och diskussion framgick att kontrollerna inte var systematiska.

Kommissionen arbetar också för att se till att inget Schengenland och ingen gränsregion påverkas i större utsträckning av återinförandet av kontroller vid de inre gränserna. Det gäller särskilt de länder eller regioner som har ett unikt geografiskt läge. Relevanta åtgärder vidtas för att hantera fall där återinförandet av kontroller vid de inre gränserna ger upphov till allvarliga olägenheter för enskilda personers och företags vardag.

Kommissionen har även främjat operativt samarbete mellan Schengenländerna för att på ett mer effektivt och ändamålsenligt sätt bemöta medlemsstaternas farhågor på säkerhets- och migrationsområdet. Kommissionen har också främjat utvecklingen av regionalt samarbete längs migrationsrutter, även i aktivt samarbete med tredjeländer. För att se till att irreguljära

²³ Enligt kommissionens meddelande om gröna körfält bör godstransportfordon inte försenas med mer än totalt 15 minuter vid passage av de inre gränserna i det transeuropeiska transportnätet oavsett vilka varor de transporterar. Kommissionen har fortsatt att anordna möten med nätverket av nationella kontaktpunkter inom transportsektorn när potentiella problem har identifierats som skulle kunna inverka negativt på vägtransportflödet på den inre marknaden.

²⁴ Kommissionen rekommendation av den 23 november 2023 om samarbete mellan medlemsstaterna med avseende på allvarliga hot mot den inre säkerheten och den allmänna ordningen i området utan kontroller vid de inre gränserna. C(2023) 8139 final.

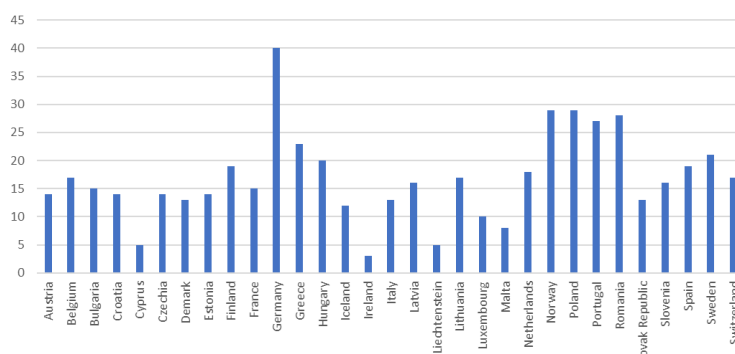
migranter snabbt, men även under ordnade former, vänder om vid de inre gränserna måste Schengenländerna tillämpa sina befintliga bilaterala återtagandeavtal, eller alternativt ingå operativa arrangemang för att genomföra det överföringsförfarande som infördes genom den ändrade kodexen om Schengengränserna.

Hittills har en medlemsstat – Tyskland – förlängt kontrollen vid de inre gränserna sedan den ändrade kodexen om Schengengränserna trädde i kraft. På Luxemburgs begäran har kommissionen redan inlett ett samråd²⁵. Detta har lett till möten på operativ nivå och ministernivå med syftet att ta itu med praktiska hinder för gränsöverskridande flöden och öka samarbetet om alternativa operativa åtgärder. Kommissionen står fast vid sitt åtagande att upprätthålla principerna om fri rörlighet och säkerhet i hela Schengenområdet och kommer vid behov att följa upp den kommande Schengencykeln, bland annat genom att avge yttranden i enlighet med den reviderade kodexen om Schengengränserna.

5. Schengens utvärderings- och övervakningsverktyg

I november 2024 inrättade kommissionen **2025 års pool av Schengenutvärderare**. I enlighet med kraven för Schengenregelverkets utvärderings- och övervakningsmekanism utsåg nästan alla Schengenländer minst en expert. Endast ett land avstod på grund av att utseendet i hög grad påverkar fullgörandet av nationella uppgifter²⁶, och landet kunde därför inte utse minst en expert för varje område i Schengensystemet²⁷.

Sammanlagt utsågs 545 nationella experter. Av dessa valdes **525 nationella experter** ut till 2025 års expertpool, med beaktande av de allmänna och särskilda kriterier som fastställs i förordning (EU) 2022/922 och i den relevanta inbjudan till Schengenländerna²⁸.

Antal utvalda experter per Schengenland (2025)

För att se till att expertpoolen för utvärderings- och övervakningsverksamhet håller en hög kvalitet **utarbetades en utbildningsstrategi för Schengenutvärdering 2024**. I strategin fastställs de centrala aspekterna av utbildningen i Schengenutvärdering, på grundval av mål på kort och medellång sikt, med målet att införa en enhetlig metod för en gemensam och integrerad utbildningsram för Schengenutvärdering. Syftet är bland annat att tillhandahålla en gemensam

²⁵ I enlighet med artikel 27a i förordning (EU) 2016/399.

²⁶ I enlighet med artikel 17.2 i förordning (EU) 2022/922.

²⁷ Danmark utsåg ingen expert på polissamarbete.

²⁸ Artikel 15.1 i förordning (EU) 2022/922.

kursplan för all utbildningsverksamhet, stärka styrningen för genomförande av utbildningen och effektivisera urvalet av experter under utbildning för att därigenom förbättra synergier med poolen av Schengenutvärderare. Under 2024 **utbildades och certifierades 90 experter** som Schengenutvärderare i den inledande utbildningen inom denna gemensamma ram.

Den tredje **workshopen för landssamordnare och ledande experter** hölls i januari 2025 och samlade Schengenländernas och kommissionens landssamordnare tillsammans med de utsedda ledande experterna för 2024 och 2025 års utvärderingar. Fler än 40 ledande experter från Schengenländerna, som företräder en gemenskap med över 500 Schengenutvärderare, förde strategiska diskussioner om Schengenrådets framtid och i synnerhet om hur förvaltningsramen ska kunna stärkas på både europeisk och nationell nivå. Workshopen syftade även till att förbereda de nationella landssamordnarna och ledande experterna för 2025 års Schengenutvärderingar.

6. En blick framåt: utvärderings- och övervakningsverksamhet 2025

År 2025 har det gått **40 år** sedan Schengenavtalet undertecknades den 14 juni 1985. Denna milstolpe kommer att forma agendan för förvaltningen av Schengensamarbetet under hela året och framhåller återigen Schengen som en symbol för vår kollektiva prestation, nämligen ett säkert och enat Europa som gynnar både medborgare och företag. Vid firandet av denna viktiga landvinning fortsätter Schengen att vara ett centralt inslag i kommissionens prioriteringar och en viktig strategisk tillgång för att navigera i det föränderliga geopolitiska landskapet.

Schengenregelverkets utvärderings- och övervakningsmekanism kommer att fortsätta att återspegla Schengenprojektets dynamiska och föränderliga karaktär samt säkerställa dess resiliens och effektivitet i en miljö i förändring. Det har antagits nya rättsliga krav, särskilt krav som härrör från migrations- och asylopakten (t.ex. screeningförordningen, förordningen om gränsförfarande för återvändande) och krav som är kopplade till den nya digitala arkitekturen till stöd för gränsförvaltningen och den inre säkerheten i Schengenområdet (t.ex. interoperabilitetsförordningarna, Etias-förfaranden, åtkomst för brottsbekämpande ändamål till in- och utresesystemet, Etias, interoperabilitet, direktivet om informationsutbyte).

Mot bakgrund av detta kommer kommissionen, i samråd med Schengenländerna och berörda EU-organ, att se över²⁹ det **standardiserade Schengenfrågeformuläret 2025**. Det uppdaterade frågeformuläret kommer också att stärka de strategiska aspekter som ligger till grund för Schengenrådets goda funktion, såsom förvaltningen av Schengensamarbetet och användningen av relaterade EU-finansieringsinstrument.

I linje med det fleråriga utvärderingsprogrammet för 2023–2029 kommer det **årliga utvärderingsprogrammet för 2025**³⁰ att genomföras. Detta inbegriper periodiska utvärderingar av Schweiz, Slovenien och Österrike, tillsammans med utvärderingar av Bulgarien och Rumänien efter deras fullständiga integrering i Schengenområdet utan kontroller vid de inre gränserna. När det gäller **övervakningsverksamheten** för 2025 planerar

²⁹ I enlighet med artikel 14 i förordning (EU) 2022/922.

³⁰ 2025 års utvärderingsprogram finns på [Annual evaluation](#).

kommissionen att göra besök i Frankrike (besöket ägde rum redan i mars 2025), Grekland (september 2025) och Portugal.

	Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli- aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Periodisk utvärderin g	Schweiz		Slovenien		Österrike			Rumänien		Bulgarien	
Förstagång sutvärderin g											
Tematisk utvärderin g											

Med tanke på den specifika roll som de **tematiska utvärderingarna** spelat under de två föregående åren vad gäller att identifiera och ta itu med övergripande utmaningar för Schengenområdet, såsom narkotikahandel och återvändande, anser kommissionen, efter samråd med Schengenländerna, att 2026 är ett lämpligt tillfälle att inleda ytterligare en tematisk utvärdering. Med det pågående kriget i Ukraina och de fortsatt ökade säkerhetsriskerna skulle denna utvärdering syfta till att identifiera luckor och sårbarheter i Schengens gräns- och säkerhetsstruktur, med målet att stärka dess samstämmighet och höja den övergripande nivån av inre säkerhet.

Vidare kommer kommissionen 2025 att fortsätta att övervaka uppföljningen av de pågående förstagångsutvärderingarna för att öka den tekniska beredskapen i båda de berörda länderna. När det gäller **Cypern** kan de nödvändiga besöken³¹ fortfarande äga rum 2025, förutsatt att de cypriotiska myndigheterna har vidtagit de nödvändiga korrigerande åtgärderna. I **Irlands** fall har kommissionen för avsikt att utfärda Schengenrapporten om straffrättsligt samarbete, samarbete mot narkotika och artikel 26 i Schengenkonventionen under första halvåret 2025. Om resultatet blir positivt och korrigerande åtgärder vidtas snabbt på andra relevanta områden, särskilt polissamarbete, kommer rådet att kunna genomföra dessa bestämmelser i Irland, vilket kommer att leda till ökat Schengensamarbete.

Kommissionen kommer även att öka sina insatser 2025 för att stödja en sömlös integrering av Schengenkraven för länder som vill ansluta sig till EU. Eftersom **EU:s kandidatländer** är Schengenkandidatländer har EU:s utvidgningsprocess betydande konsekvenser för Schengen. EU:s kandidatländer måste ha uppfyllt alla Schengenkrav när de ansluter sig till EU, även om vissa Schengenrättigheter, såsom en fullständig aktiv tillgång till alla informationssystem, rätten att utfärda Schengenviseringar och rätten att avskaffa kontroller vid de inre gränserna, kommer att gälla först i ett senare skede. Kommissionen kommer att bedriva ett nära samarbete med kandidatländerna så att Schengensystemet, när dessa länder väl ansluter sig till EU, förankras i en fullt fungerande nationell ram för förvaltning av Schengensamarbetet. Detta

³¹ Artikel 23 i förordning (EU) 2022/922.

kräver ordentliga förberedelser, inklusive genomförandet av Schengenhandlingsplanerna, i enlighet med 2024 års meddelande om EU:s utvidgningspolitik³².

På utbildningsområdet har avslutningsvis genomförandet av en **gemensam kursplan** för den inledande utbildningen 2024 skapat en stabil grund för utformningen av framtida utbildningar. Nästa inledande utbildning planeras till våren, sommaren och hösten 2025.

³² Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén *2024 års meddelande om EU:s utvidgningspolitik*, COM(2024) 690 final.